

DE CAMINO

Frankrijk: een jaar nadat
haar man zelfmoord pleegde
op de Camino loopt Lotte
dezelfde route en ontfaft
een duister geheim

LITERAIRE THRILLER

ANYA
NIEWIERRA

'Adembenemend
spannend.'
TWAN HUYS

NS
PUBLIEKS
PRIJS

BOEK VAN HET JAAR 2023

Veel leesplezier
met dit fragment uit

De Camino

van

Anya Niewierra

Dit boek is genomineerd voor de
NS Publieksprijs 2023

© 2021 Anya Niewierra en Uitgeverij Luitingh-
Sijthoff bv, Amsterdam

Dag 4: maandag 29 juli, avond
Saugues: over de wortels van het zijn
Halfbewolkt. Windstil. 24°

De lange eettafel voor de pelgrims is buiten op het terras gedekt en biedt zicht op pastelkleurige Franse huizen en op wijnranken die langs de beige muur van het hotel omhoogkronkelen. Het plaatje is oer-Frans. Het is drukkend warm en er hangt onweer in de lucht. De geur van de barbecue zweeft me tegemoet. Ik ben laat, want ik kon pas als laatste van onze gang

onder de douche. In de tussentijd heb ik wat gelezen en uitgebreid met de jongens en Paul gebeld. Hij en Caroline stonden in de rij voor Peter Pan's Flight. Caroline klonk enthousiast en vertelde honderduit over al haar avonturen met Disneyfiguren. Paul en ik moesten lachen.

Na mijn zoveelste mislukte poging om Omer te bereiken en te vernemen welke naam uit die DNA-test rolde, las ik de documenten die Selma me had gestuurd over het concentratiekamp Omarska. De huiveringwekkende inhoud deed mijn stemming omslaan en de gruwelijkheden drukten op mijn gemoed. Vanuit het raam staarde ik een tijdje naar de heuvels. In de verte

lag het pad waarlangs ik samen met de drie zusjes en Solange was afgedaald. Er groeide verwondering in me over de werking van een plek. Hier op de Camino doet je etnische achtergrond er niet toe en kennen we alleen elkaars voornamen en de reden waarom we de Camino lopen. En daar in Bosnië moordden ze elkaar uit vanwege sociale en culturele verschillen die velen daarbuiten niet eens herkennen. Tot aan mijn ontmoeting met Emil op die prachtige lentedag in 1997 had ik geen kennis van verschillen tussen Serviërs, Kroaten en Bosniaks. Ja, ik wist wel dat daar, in het voormalig Joegoslavië, een oorlog had gewoed, maar wie tegen wie had gevochten en

waarom, bleef voor mij vaag. Ik haalde zelfs de Baltische staten en de Balkan door elkaar.

‘Waar ligt de bron voor zoveel haat?’ is de vraag die me bezighoudt. Waarom is het hier op de Camino niet relevant welk geloof of welke nationaliteit je hebt en is dat thuis voor vele pelgrims wel belangrijk? Waarom kon Emil in Nederland rustig leven zonder interesse in iemands etnische achtergrond en lukte dat niet in Bosnië? De plek waar je bent, heeft dus invloed op je denken en je doen. Als je woont in de streek waar je vandaan komt, dan hoor je ergens bij, of je dat nou wilt of niet. Dat geldt ook voor mij. De familie Bonnet woont

al drie eeuwen op onze boerderij en ik ben daarmee een onderdeel van het verhaal van mijn voorouders. De oudere generaties in ons dorp zien me dan ook als de Lotte van Hoeve Bonnet. Voor de mensen in Bosnië is dat kennelijk niet anders. Emil was onderdeel van het verhaal van zijn etnische groep. Feitelijk bepaalde de groep waarin hij was geboren ook wie hij was, niet hijzelf. Alleen door weg te vluchten naar Duitsland kon hij zich als individu losmaken van zijn etnische achtergrond. En dat was dan ook wat Emil deed, maar hier op de Camino gebeurde iets waardoor hij zich toch weer verbonden voelde met zijn geboortegrond, want hier zag hij

zich als burger van een land dat niet meer bestaat: Joegoslavië. Waarom was dat? Een hunkering naar de tijd toen er nog vrede was? Worstelde hij met zijn keuzes? Wilde hij de muziek van zijn leven herschrijven en een nieuw lied componeren?

Ik nader de tafel. Een jaar geleden zat Emil aan dezelfde lange tafel. Er is een foto van. Het was al donker en de kaarsjes brandden. Emil zat in het midden, omringd door jong en oud. Alle pelgrims hielden hun glas omhoog en lachten, ook Emil. Maar toch smeulde er iets onder zijn gelukkige façade, want – zo weet ik nu – een paar uur eerder dacht hij nog aan een moordpartij in een grot bij het dorp

Lušci Palanka. Een paar uur voordat die vrolijke foto werd genomen, zat hij tussen de gouden engelen in de Chapelle de la Madeleine en duwde hij zijn handen tegen zijn oren om het geschreeuw uit 1992 te dempen. Hij had gebeden dat God niet bestond. Ondanks de warmte huiver ik en voel ik me voor even volstrekt alleen.

Er gaat een kruik met wijn rond en de pelgrims delen verhalen. De stoel waarop Emil vorig jaar zat is al bezet. Ik ga zitten op een vrije plek aan het einde en trek mijn zwarte zijden jurkje recht. Het is volle bak. Alleen links naast me, aan het hoofd van de tafel, is nog een plaats vrij. De drie zusjes zitten rechts en een oudere vrouw uit

Lille zit tegenover me. De voertaal is Frans en ik moet mij goed concentreren om te begrijpen waarover mijn tafelgenoten praten. We toosten en nippen aan onze wijntjes.

Solange eet op haar kamer. De aanhechtingen bij haar onderrug bleken verrekt te zijn. Niks ernstigs, maar wel pijnlijk. Ze moet een dag rust nemen. Ze kreeg zware pijnstillers die haar zullen helpen om de nacht en morgen door te komen.

Net wanneer de serveerster arriveert met brood en tapenades, pakt een mannenhand de stoel naast me vast en ruik ik weer de geur van Azzaro. Ik blik op. Het is Nicolas en een heerlijke opwinding overvalt me.

'*Bonsoir*,' zegt hij tegen mij en de vrouw uit Lille.

'*Bonsoir*,' roepen we terug.

Nicolas gaat zitten en de gebruikelijke voorstelronde begint. Mijn tafelgenoten vertellen waar ze vandaan komen, waar ze gestart zijn, waar ze willen eindigen en waarom ze de Camino lopen. Nicolas meldt dat hij uit Parijs komt en in Le Puy-en-Velay is begonnen. Hij heeft nog geen einddoel voor ogen. Hij informeert vervolgens naar de achtergrond van de dame uit Lille. Zij begint enthousiast te praten over haar reis en haar start bij Genève, en ze verhaalt inmiddels uitgebreid over alle avonturen die ze tot nu toe beleefde. Mijn aandacht drijft weg; het

kost me te veel energie om te volgen wat ze vertelt. Ik drink van mijn rode wijn en eet enkele olijven. De alcohol verspreidt zich en ik ontspan. Ik hef mijn hoofd op en analyseer de markante structuur van de wijnbladeren die langs de muur omhoogkronkelen. Misschien een mooie vorm voor chocoladekoekjes? Ik pak mijn mobiel, maak een foto en check ondertussen of Omer al heeft gereageerd. Nee, nog steeds niks. Mijn gedachten fladderen verder.

De warme stem van Nicolas weerklinkt naast me en geeft ons hoekje een fijne ambiance. Hij buigt zich naar voren en pakt een stuk brood. Zijn Azzaro zweeft me tegemoet. Een vochtige lok van zijn golvende haar

valt over zijn wang en accentueert zijn regelmatige profiel, dat me sterk doet denken aan het hoofd van David, van het prachtige mannenlichaam dat Michelangelo beeldhouwde. Tijdens mijn studie aan The Cordon Bleu moest ik een chocoladereplica maken van dat beroemde hoofd, wat uitstekend lukte: ik won er de eerste prijs mee. Thuis heb ik nog een foto van het moment dat ik lachend de neus van mijn bekroonde David afbeet. Het is jammer dat mijn Frans zo matig is, anders had ik die anekdote in geuren en kleuren aan mijn tafelgenoten verteld. Het zou de groep vast amuseren. Ik zucht en pak een stukje brood uit het mandje. Nicolas' lange vingers met de

goedverzorgde nagels wrijven langs het pootje van zijn wijnglas. Ik volg de bewegingen van deze sympathieke vreemdeling en stel me voor hoe zijn vingers mijn arm strelen, vanaf het plekje waar de stof van mijn zijden jurkje eindigt en het bloot van mijn huid begint. Ik ga verzitten op mijn stoel en realiseer me met een lichte schok dat met de komst van deze man ook mijn lichaam na een jaar van diepe rouw begonnen is met het loslaten van Emil.

‘*By the way, Lotte,*’ zegt Nicolas, terwijl hij zich naar mij toe buigt. ‘Jouw chocolade was zalig!’

‘Echt? *Thank you.*’ Mijn wangen worden warm.

Is je interesse voor dit boek gewekt? Ga dan naar de boekhandel of bibliotheek en lees het hele verhaal.

De andere genomineerden zijn:

Esther Verhoef

Alter ego

Herman Koch

Het Koninklijk Huis

Suzanne Vermeer

Koraalrif

Arthur Japin

Wat stilte wil

Israel van Dorsten

Wij waren, ik ben

Wie is jouw favoriet? Win een jaar lang gratis boeken én gratis reizen met de trein – Stem nu op **nspublieksprijs.nl**

Dit miniboekje wordt je aangeboden door NS:
hoofdsponsor van de **NS Publieksprijs**.

Lezen is een van de favoriete tijdsbestedingen in de trein. Reizen met de trein geeft een moment voor jezelf, een moment om lekker in een boek te duiken bijvoorbeeld.

Nog niet uitgelezen? Lees dan ook de eerste hoofdstukken van de andere genomineerde boeken. Je vindt ze op [NS.nl/publieksprijs](https://www.ns.nl/publieksprijs).

Lekker lezen doe je in de trein.

**Stem
&
win!**

Stem op jouw Boek van het Jaar.
Win een jaar lang gratis boeken én gratis reizen met de trein!

Breng uiterlijk 8 november je stem uit op **[nspublieksprijs.nl](https://www.nspublieksprijs.nl)**